

ПРИВАТНА ВЛАСНІСТЬ — форма **власності**, набуття та захист якої врегульовано законодавством України. Держава бере на себе обов'язки забезпечувати стабільність правовідносин у сфері власності, розробляє та впроваджує законодавчі ініціативи для гармонізації взаємовідносин приватних власників і суспільства (див. також **Державна власність**). Розрізняють П. в. фізичної та юридичної особи. П. в. фізичної особи — майнова власність (земля, рухоме та нерухоме майно, гроші, інші фінансові цінності), а також немайнові блага, зокрема авторські права, патенти на виходи тощо (див. **Інтелектуальна власність**). Власник має право вчиняти щодо своєї П. в. будь-які дії, що не суперечать законам України, не шкодять інтересам інших громадян і довкіллю. Фізична особа має право використовувати П. в. для задоволення своїх побутових потреб (некомерційної діяльності) або для здійснення підприємницької діяльності з метою отримання доходу. Набуті у результаті такої господарської діяльності матеріальні блага та фінансові доходи підлягають оподаткуванню згідно з нормами чинного законодавства. П. в. юридичної особи — майнова та немайнова власність, що використовують для здійснення господарської діяльності, спрямованої на отримання прибутку, або неприбуткової діяльності. Юридична особа може бути заснована як однією фізичною особою (індивідуальна П. в.), так і групою осіб (колективна форма П. в.).

У свою чергу, юридична особа здійснює право володін-

ня, користування і розпорядження закріпленим за нею майном відповідно до затвердженого статуту або засновницьких документів, належним чином зареєстрованих державними органами влади. У процесі господарської діяльності юридична особа відповідає за своїми зобов'язаннями всім закріпленим за нею майном, що може бути вилучене у неї в законодавчому порядку на вимогу кредиторів. Доходи, отримані юридичною особою в рамках експлуатації П. в., оподатковують згідно з чинними нормами податкового законодавства. Фізичні та юридичні особи мають право володіти П. в., розташованою на території інших держав, якщо це не суперечить законодавству України та країни, де ця власність знаходиться. Захист та взаємовідносини у сфері П. в. врегульовано Конституцією та Цивільним кодексом України. З історичного погляду П. в. почала виокремлюватися із родоплемінного колективізму в часи появи відтворювальних галузей виробництва (землеробство, тваринництво), коли володіння знаряддями праці давало можливість збільшити ефективність праці, а надлишки виробленої продукції залишалися у межах однієї сім'ї. Це призвело до майнової диференціації, появи різних соціально-економічних груп населення. З розвитком людства поняття «П. в.» трансформувалося, набуваючи більш чітких, юридично визначених ознак. Появу П. в. вважають одним із факторів, що сприяв розвитку суспільства та формуванню механізмів ринкової економіки.

Г. В. Єршова

Бібліографічний опис:

Приватна власність / Г. В. Єршова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-890794>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).